

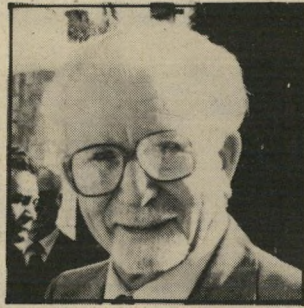
מי ומי בפרשת בניציון

הרב ישראל לאו ערך תפילה בתאו של האסיר המיוחס, כדי לעורר את רחמי הציבור.

הבנקאי יעקב לוינסון היה מוכן לקנות את הבנק המתמוטט, אך הדבר נמנע ממנו.

המיליונר ראובן הכט, שותפו של הגנב בחברה לפיתוח ארץ-ישראל השלמה.

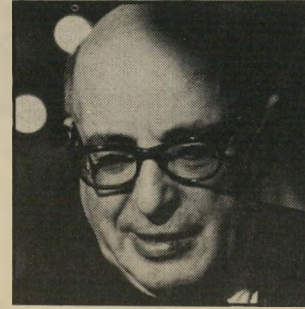
נגיד בנק ישראל, משה זנבר, הזרים סכף רב לבנק הכושל, והאשימם בכך את ספיר.

הרופא עזרה זוהר ערך אבחנה רפואית שהתאימה לצרכיו של הגנב המפורסם.

הח"כ יוסי שריד המליץ לחון את חלאומן, האותב גזירידין של מוות.

השר פינחס ספיר טיפח את הבנקאי הצעיר, מחותנו של המיליונר הבריטי.

הח"כית מן הימין הקיצוני גאולה כהן ביקרה את ברציון בכלא והשתדלה למענו.

כי ייגוד דיומויות על הנכה שהרג את אביו, האיש שגור את דינם של אחרים למוות בבית-המשפט הצבאי, החליט לעשות הכל כדי לצאת מהר ככל האפשר לבית-הסוהר — ולא לשלם את הקנס.

השיטה של ברציון היתה: להיות חולה.

מייד עם מעצרו, וכבר בתקופת המישפט, התחיל ברציון להכין את הרקע לשיחרורו המהיר. הוא התלונן ללא הרף על מחלות, כאבים וקשיים. הוא גם ראה ליחס-ציבור טובים ובאחת ההזדמנויות כינס הרב ישראל לאו מניין כתא המעצר של ברציון לתפילה, שתעורר את רחמי הציבור על הגנב החולה.

מתוך שנתיים וחצי שבהן היה ברציון אסור, הוא בילה כמעט שנה בין כותלי בית-החולים אסף הרופא, כשהוא מקבל טיפול רפואי. הסוהרים, שחששו כי החולה אינו חולה כל-כך בעצם, ניצבו ליד מיטתו של ברציון שקיבל את תרופותיו, והשגיחו כי יקפיד לבלוע אותן בזו אחר זו.

כשהיה ברציון בבית-החולים, קל היה לו לנהל את עסקיו ולקבל אורחים חשוכים. בין האורחים היתה חברת הכנסת מן הימין הקיצוני גאולה כהן. את עסקיו ניהל קרוב מיטתה של ברציון, שהגיע במיוחד לצורך זה מארצות-הברית. זה היה אל שרצר (העולם הזה 2092), ששכר למשך שנתיים דירה כת ארבעה חדרים במלון פאל, תמורת 150 אלף לירות ששילם מראש, ועוד 20 אלף לירות ששילם מדי חודש.

כשישב ברציון בכלא, הוא הכריח מיכתבים מחוץ לכלא, בניגוד מוחלט

אמר סוכר אנגלי!

דאג גם לכיסו

להוראות, וכששהה בבית-החולים, על-פי עדותם של הסוהרים, הוא הוציא כספים רבים.

אך כל עוד היה המעורר בשילטון, לא הצליח ברציון במחלותיו. הוא רק איבד מישקל. המעורר, שלפני המהפך היה טורף בשערוריות פיננסיות גדולות משלו, לא העלה על דעתו לשחרר את ברציון.

השתן של החבר

באורח אירוני, היתה גניבת הענק של הבנקאי הלאומני אחד

שותף מירון ירושת האב

נראית החנינה שהעניק ראש-הממשלה לגנב במתלה היסטורית עגומה קצת. כשיצא ברציון מהכלא, הוא הקפיד להיראות חולה. הוא היה מהלך בעזרת מקל הליכה, וגנח כחולה. אך כתבים שביקרו בביתו הנהניו, שכאשר התלפון מצלצל, שוכח ברציון את הטלפון הצמוד, וגם את הגניחות. עד מהרה נזח ברציון את העמדת-הפנים, והתחיל לטייל עם כלבו הנאמן והשרות ברציון, רחוב מגוריו, והשתתף בפגנות ובהנחלות של הימין הקיצוני. תוחלת-החיים שלו, כך נראה, הוארכה מאוד-מאוד בעיקבות 'המצאו בצל', אפילו יותר משניבא הפרופסור זוהר.

אך השערוריות אינן נגמרות. 47 מיליון רולר גנובים הם סכום שקשה מאוד להסתיר את כולו. סכום זה, אם מביאים בחשבון את הפיחות של הרולר בתשע השנים האחרונות, שווה היום בערך לארבעה מיליארדי שקלים, ובתוספת ריבית — להרבה יותר מכך. עכשיו סבורים פרקליטיו המדינה והמיתלק לחקירות הונאה של תת-ניצב בנימין זיגל, כי גילו אחד מן המיליונרים הגנובים. על-פי החשדות, הרי שבעצם הימים שבהם נערכו חקירתו ומישפטו, הכריח ברציון בעזרת שותפו הנאמן, אליהו מירון, לפחות מיליון רולר לשורה של חברות וארוציות, שערכו עסקות מפולפלות בישראל ובמקומות אחרים. בין השמות המוזכרים בפרשה החרשה הוא שמה של מאירה ריינר, אחותו של יהושע ברציון ואשתו של גידעון ריינר, האיש שנפצע כאשר נהרג אביו של יהושע ברציון, בעל-הבתים הקפון מירושלים.

הנגועות לו. אליעזר בר ארויה הוא היום אסיר-לשעבר. הוא היה שותפו לתא של ברציון בבית-החולים של הכלא. בר ארויה טען אחרי שיחרורו, כי היו אלה בדיקות רם ושתן שלו עצמו, ולא של ברציון, ששימשו לצורך עריכת ההבחנות על מצבו של ברציון. בר ארויה, ככל הנראה, היה חולה באמת. משום מה לא טרחה המיטרה לברוק עד עצם היום הזה את הטענות החמורות של בר ארויה.

בגין, שגילה רחמים ראויים כל-כך לשבח על ידידו ברציון, לא הסכים לקצר את מאסרו של אסיר אחר שישב באותה תקופה בכלא, שוטר לשעבר בשם חזקאל עזון, שמת בין כותליה-הכלא. עזון גנב הרבה פחות מברציון, אבל לא היו לו חברים חשוכים כל-כך.

כסיוע להחלטתו, נתלה בגין גם בעצומה שהוגשה לו, ושחותמיה ביקשו רחמים על הגנב הממהר כל-כך לגזור למוות את דינם של קשיים ושל ערבים. הוותמים ייצגו קשת רחבה של דיעות פוליטיות — מן הימין הקיצוני ועד לאיש המעורר יוסי שריד.

הטיפולים שהוא זקוק להם אפשריים גם בין כותליה-הכלא. אך לא איש כברציון יתיימש. הוא נזכר שהרפואה אינה בהכרח מרע מריוויק כל-כך, וגם בין חבריו בימין הקיצוני יש רופאים ידועים. אחד מהם הוא עזרה זוהר. הפרופסור מתלה-השומר, לאומן ידוע, היה מוכן לעזור לבנקאי הנמק בכלא. הוא ברק ומצא, שאסור להמשיך ולהחזיק את ברציון בין כותליה-הכלא. זוהר כתב זאת בזהירות: 'מדובר באדם חולה מאוד, שתוחלת חייו היא קצרה גם כתנאים הטובים ביותר... לא יכול להיות ספק סביר, שהמצאו בבית... ישור את את סיכויי החיים שלו ואת תוחלת החיים שלו'.

ראש-הממשלה, מנחם בגין, לא היה זקוק ליותר מזה. באותה תקופה שימש בגין גם כשר-מישפטים, והוא שיגר איפוא את חוות-הדעת המלומדת הזאת לנשיא המדינה, אפרים קציר. במכתבו לקציר טרח ראש-הממשלה לציין, שחוות דעתו של זוהר נתמכת גם על-ידי אישיות רפואית אחרת: הפרופסור משה רחמימליץ, שנפטר בינתיים. בגין לא טרח לציין שהרמ"ל לביץ אומנם הסכים עם הדיאגנוזה של זוהר, אך לא עם הפונדו שלו, דהיינו, שמוטב לשלוח את ברציון לביתו.

הנשיא חתם, כרגיל, ובברציון שוחרר מהכלא. הגנב הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל הודיע מיד, כמונב, דבר שחייו יוקדשו מעתה לטיהור שמו. עד היום הוא לא עשה, כמונב, דבר וחצי-דבר בכיוון זה. שמו נותר בלתי-טהור כפי שהיה, וגם הקנס לא שולם.

אחרי שיצא ברציון מן הכלא, התבררו גם פרטים מוזרים על הדרך שבה נעשו ההבחנות הרפואיות

מנושאי התעמולה של הליכוד נמערבת הבחירות של 77, שהובילה למהפך הפוליטי ולעלייתו של הליכוד לשלטון. ברציון ואסיר מפורסם אחר, אשר ידלן, חזו ביחד בשידור הטלוויזיה של ליל-הבחירות. כאשר התברר שמנחם בגין יהיה ראש ממשלה, צהל ברציון, לפי עדותו של ידלן, 'אני בחוץ!' הוא קרא.

ואכן, מעתה לא היה לברציון מה לדאוג. הוא שיגר מן הכלא מיכתבים לידידיו ייגאל הורביץ, יצחק מודעי, וזולן המר ואהרון אברחמיאד, שלא איחר להסתכך בפרשה כלכלית משלו. ברציון סמך על ידידותם האמיצה של חבריו מן הימין הקיצוני, שהפכו בין לילה מקורבי השילטון. אלה היו חבריו בתנועה למען ארץ-ישראל-השלמה, גאולה כהן, ראובן הכט ורבים אחרים.

לברציון היה גם קרוב מיטתה בענף הזה של המפה הפוליטית. הד"ר הלאומני ישראל אלדרשייב הוא מחותנו של ברציון.

כיוון שהמדובר בבנקאי, לא שכר ברציון גם את חשיבותו של הממון. הוא תרם בעין יפה לגוש אמונים, ובאמצעות תרומות השייכות לגישו הועברה גם תרומה לקרן תלמי של תנועת החרות. הכל הוכן כדי שהבנקאי-הגנב לא יתן את מלוא הרין על פשעיו.

ואכן, כבר ביולי 1977, חודשיים אחרי הבחירות, מונתה מטעם משרד-הבריאות ועדה רפואית, ובה פרופסורים ידועים, שבדקו את מצבו הבריאותי של ברציון. מבחינתו היו קפדניות, אך התוצאות, הבדיקות של ברציון, היו מאכזבות ביותר. הוועדה קבעה שאין כל סיבה להעניק לברציון שיחרור מוקדם, משום שכל